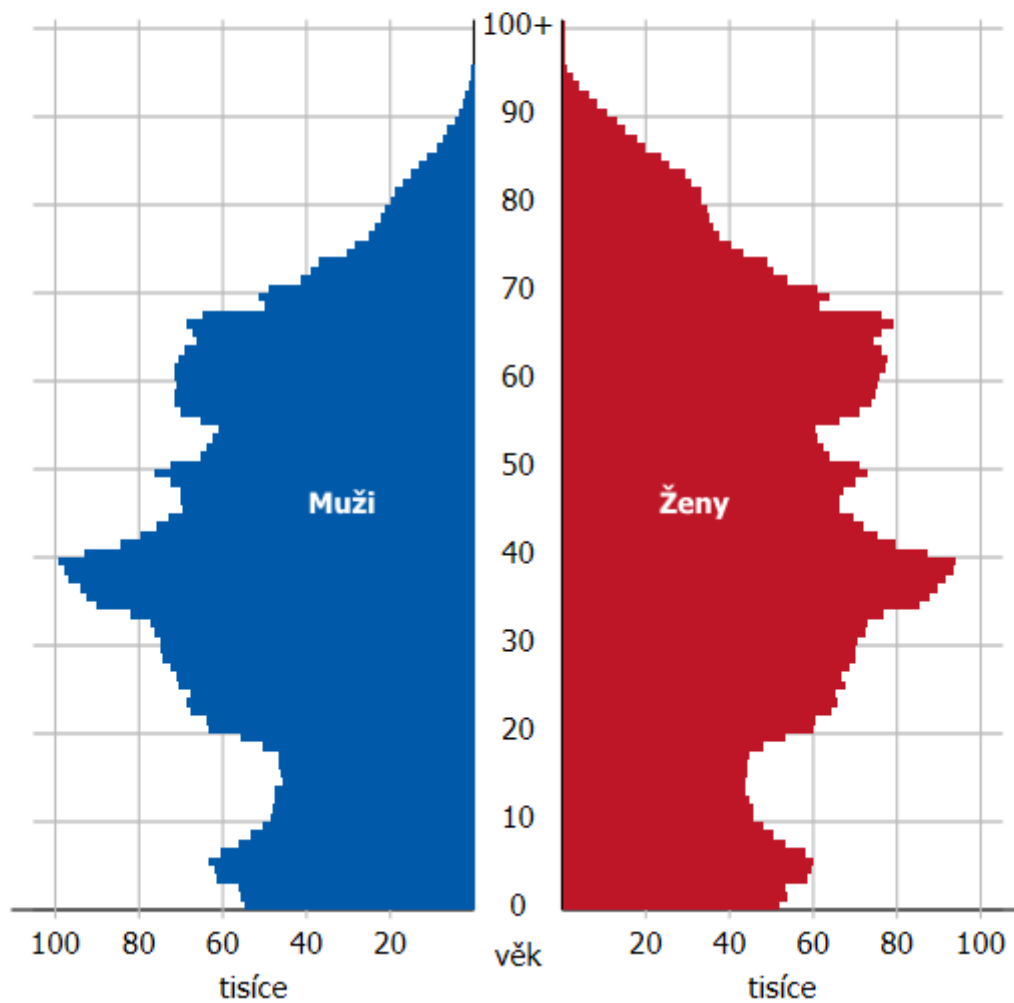

Sociologie rodiny

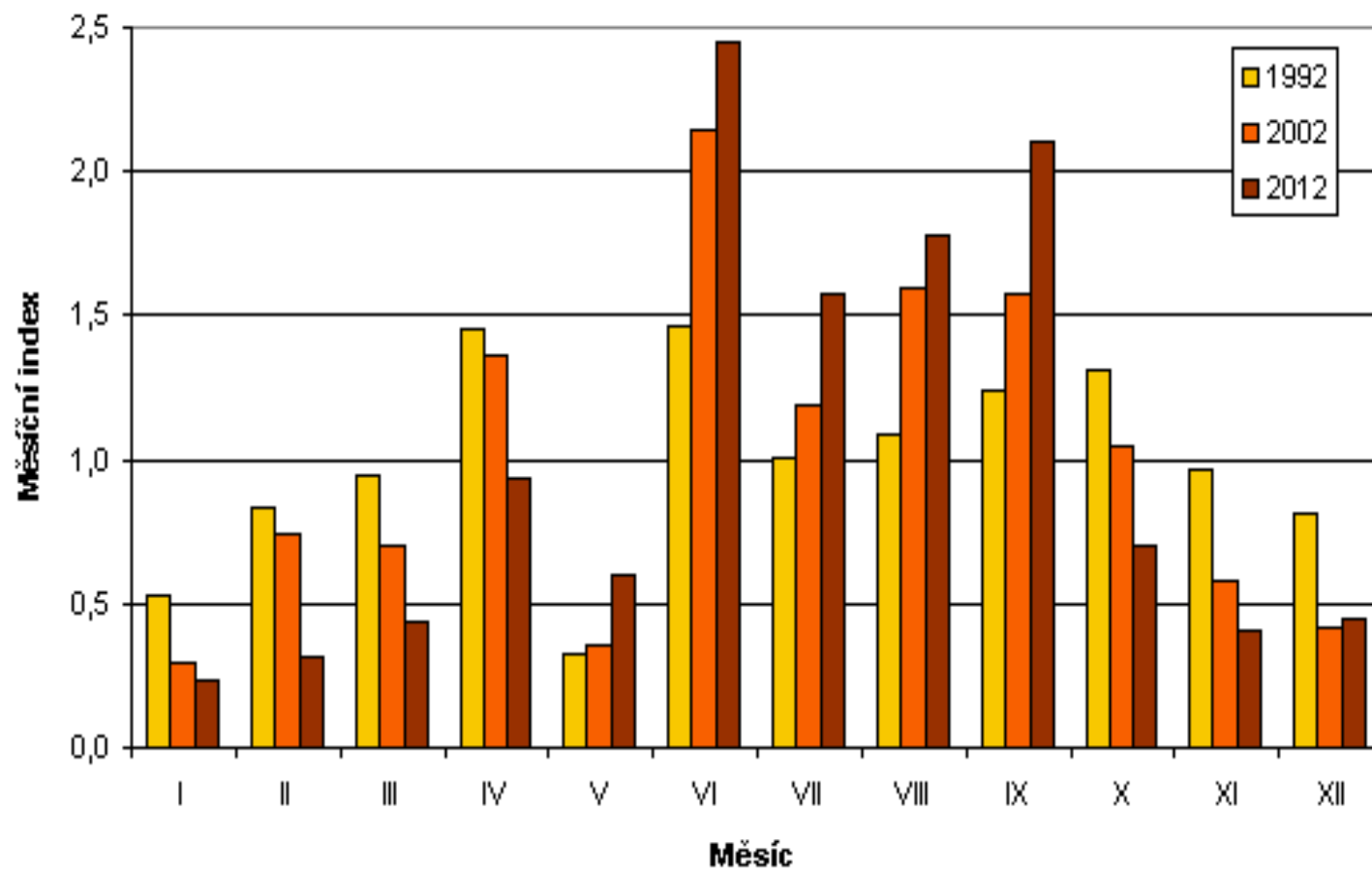
Lenka Slepíčková

Sociologie pro speciální pedagogy

Věková struktura k 31. 12. 2013 Česká republika

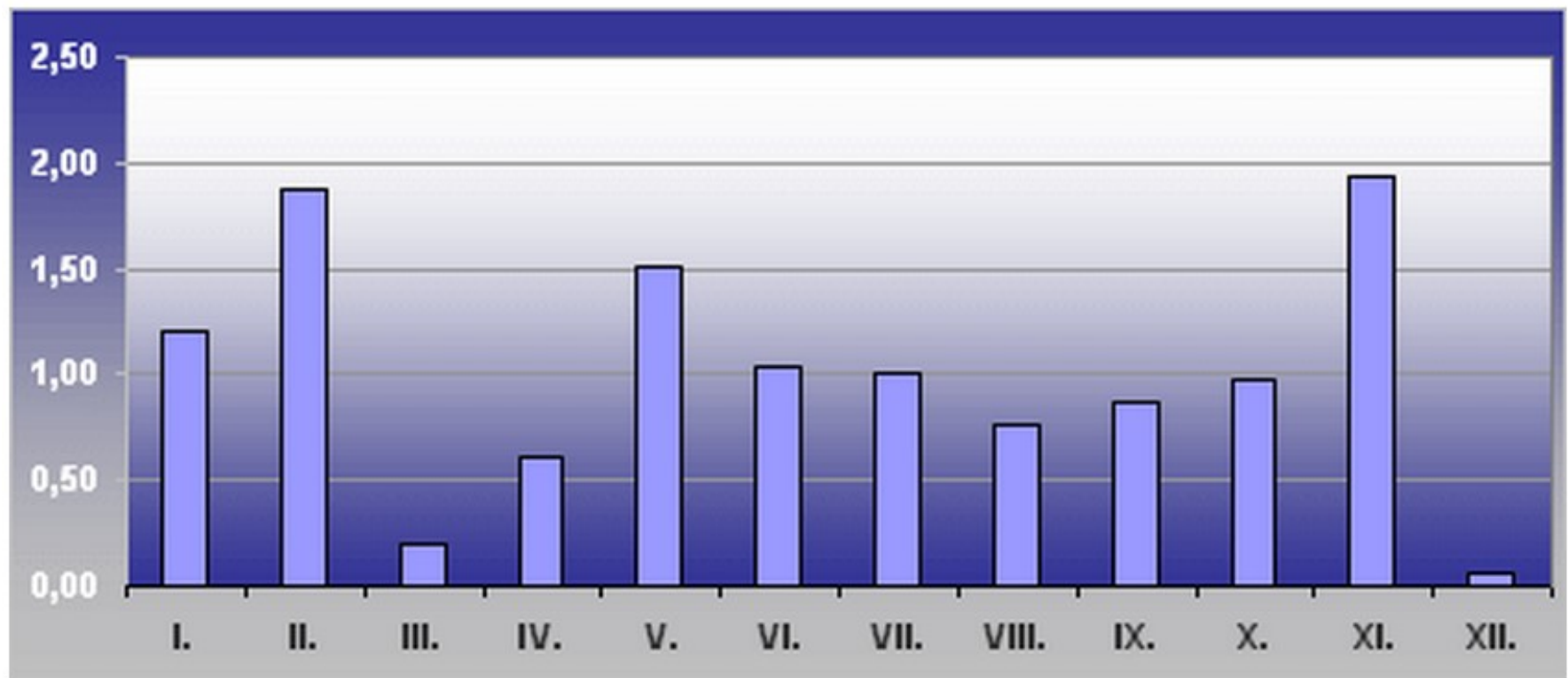

Sezónnost sňatečnosti

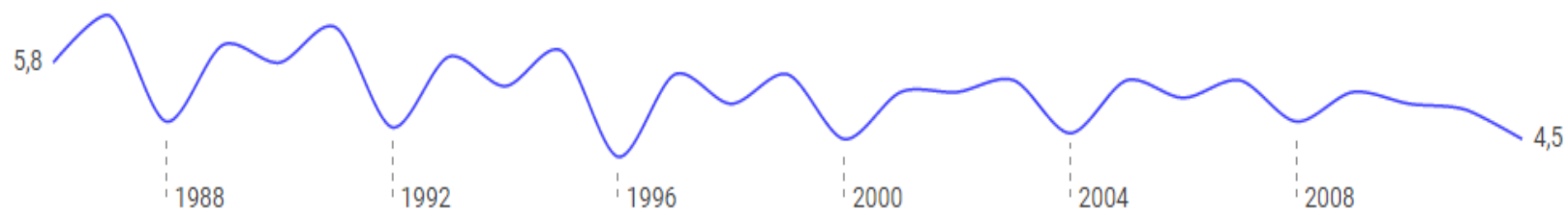

Sňatky ve farnosti Panny Marie pod řetězem v Praze na Malé Straně (Kačerová, 2009)

Graf 1: Sezónnost sňatečnosti v letech 1622 –1783

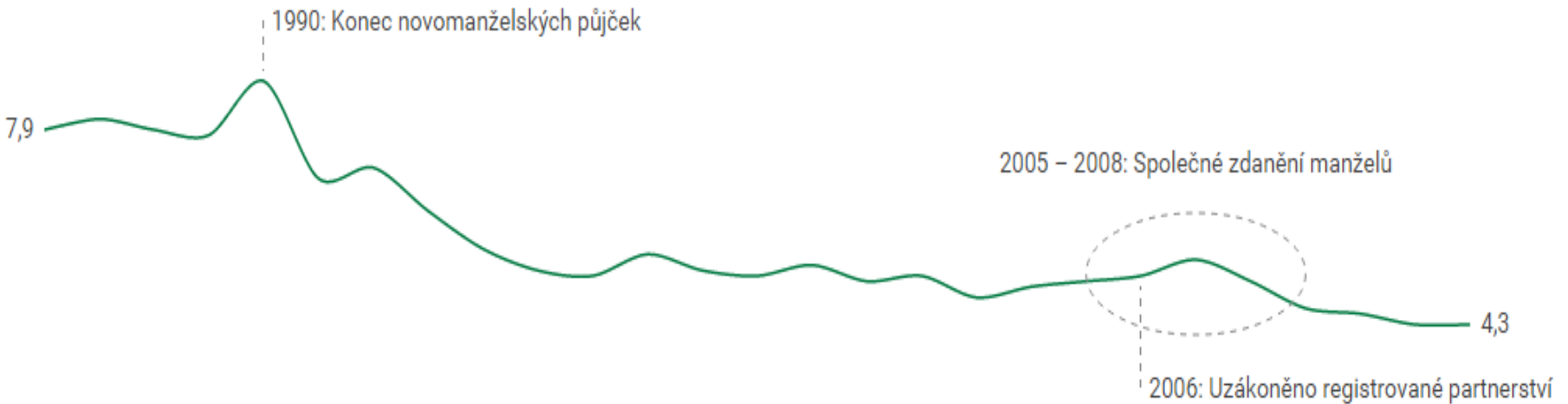

Sňatky na 1000 obyvatel v Řecku

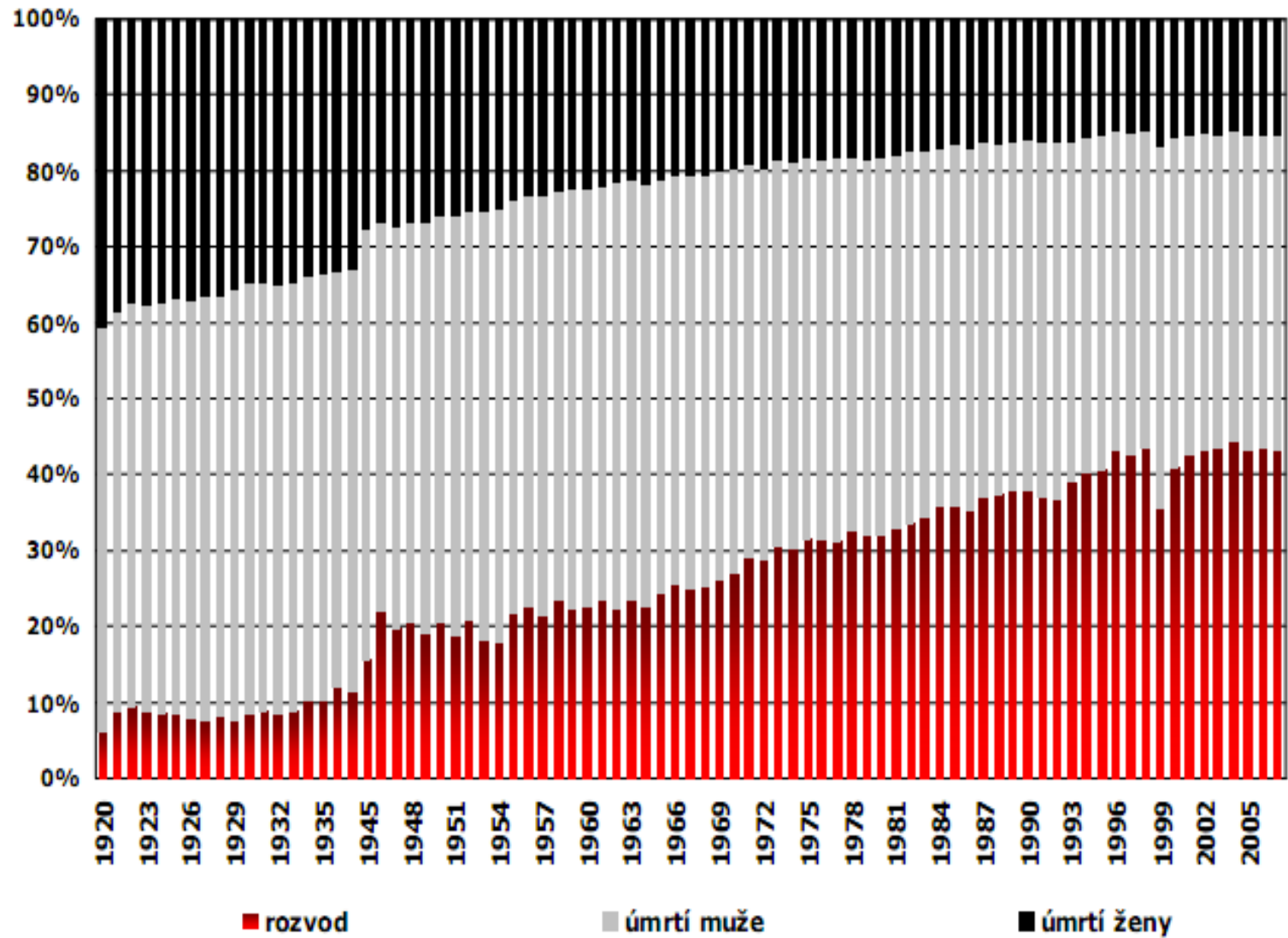
Sňatků na 1000 obyvatel v Řecku mezi roky 1985 a 2012

Vývoj sňatečnosti v ČR?

Sňatků na 1000 obyvatel v České republice mezi roky 1985 a 2012

Jak manželství končí...

Sociologie jako věda

Typ společnosti	Období	Rodina
Tradiční		Tradiční
Moderní	od první třetiny 19. stol.	Moderní
Pozdně moderní (postmoderní)	od 70. let 20. stol.	Postmoderní

vznik sociologie

Marksová zničí tradiční rodiny v Česku, zuří europoslanec

PUBLIKOVÁNO 11:52, 07. listopadu 2016 | AKTUALIZOVÁNO 22:20, 07. listopadu 2016

Praha - Ministryně práce a sociálních věcí Michaela Marksová-Tominová se podle europoslance Tomáše Zdechovského rozhodla jít proti sociálně demokratickým voličům a zlikvidovat tradiční rodinu. V komentáři, který poskytl serveru EuroZprávy.cz, uvedl, že jen tak lze po studiu hodnotit návrhy paní ministryně na tzv. prorodinná opatření, která mají „pomoci“.

NOVÉ 21. července 2016

Jak dlouho ještě zachováme tradiční rodinu?

 2 0 1

TRADIČNÍ HODNOTY

Témata: [homosexualita](#)

Debaty ve sněmovně o zákonu, který by osobám žijícím v registrovaném svazku umožnil osvojit si dítě druhého partnera,

Rodina 21. století ohrožená krizí kultury

Vydání: 2011/13 Koncentrační tábory, 24.3.2011, Autor: Lubomír Mlčoch

Příloha: Perspektivy

Mám nad psacím stolem sto let starou fotografii: dědeček s babičkou z Chocně, pětiletá maminka a pět jejích sourozenců. Otce znám z fotky ještě starší, je v zavinovačce a jako druhý nejstarší tam má ze svých pěti sourozenců zatím jen starší sestru...

Tradiční rodina

- domácnost jako základní jednotka
- soběstačnost
- náboženský, církevní charakter
- patriarchální hlava domácnosti

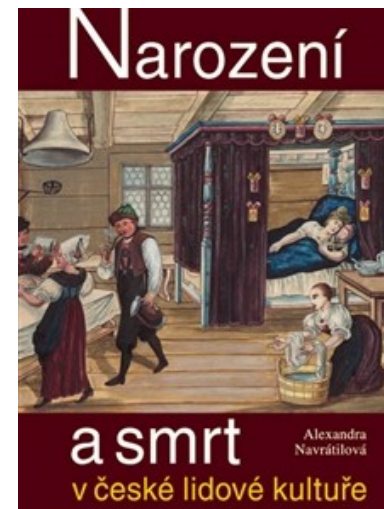
Nechtěla jsem,
mosela jsem,
K oltáři kleknout,
dva prsty zvednout,
plakala jsem.

(Rusava)

Žádnej neví,
jak je mně,
když mě starej obejmě:
Jak bych šťovík,
trnky jedla,
do ostrého trní lehla,
Tak je mně, ach,
tak je mně.

(Z Hradecka)

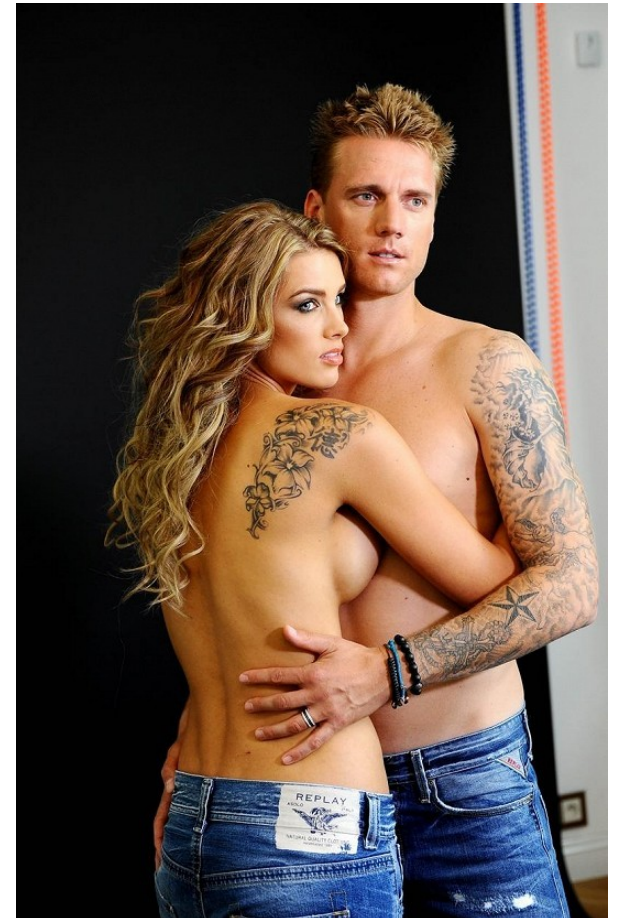

Moderní rodina

- zmenšení domácností
- zúžení funkcí
- oddělení prostoru práce a domova, prostoru veřejného a soukromého
- doplňující se role muže a ženy
- romantická láska jako základ vztahu

Moderní společnost – vybíráme si kohokoli?

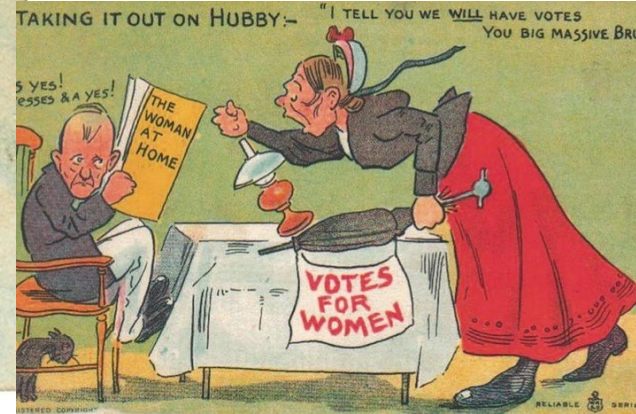
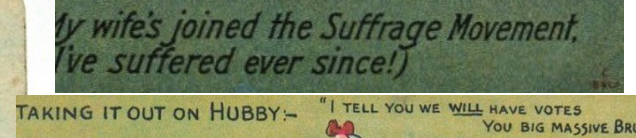

Sňatky podle vzdělání 2013

	CELKEM	ZŠ	Vyuč	SŠ	VŠ	?
ZŠ	1543	1120	170	166	55	32
Vyuč	5586	396	2639	1968	528	55
SŠ	8242	185	759	5190	1941	167
VŠ	5519	36	129	1354	3807	193
?	22609	48	59	221	194	22087

Mummy's a Suffragette.

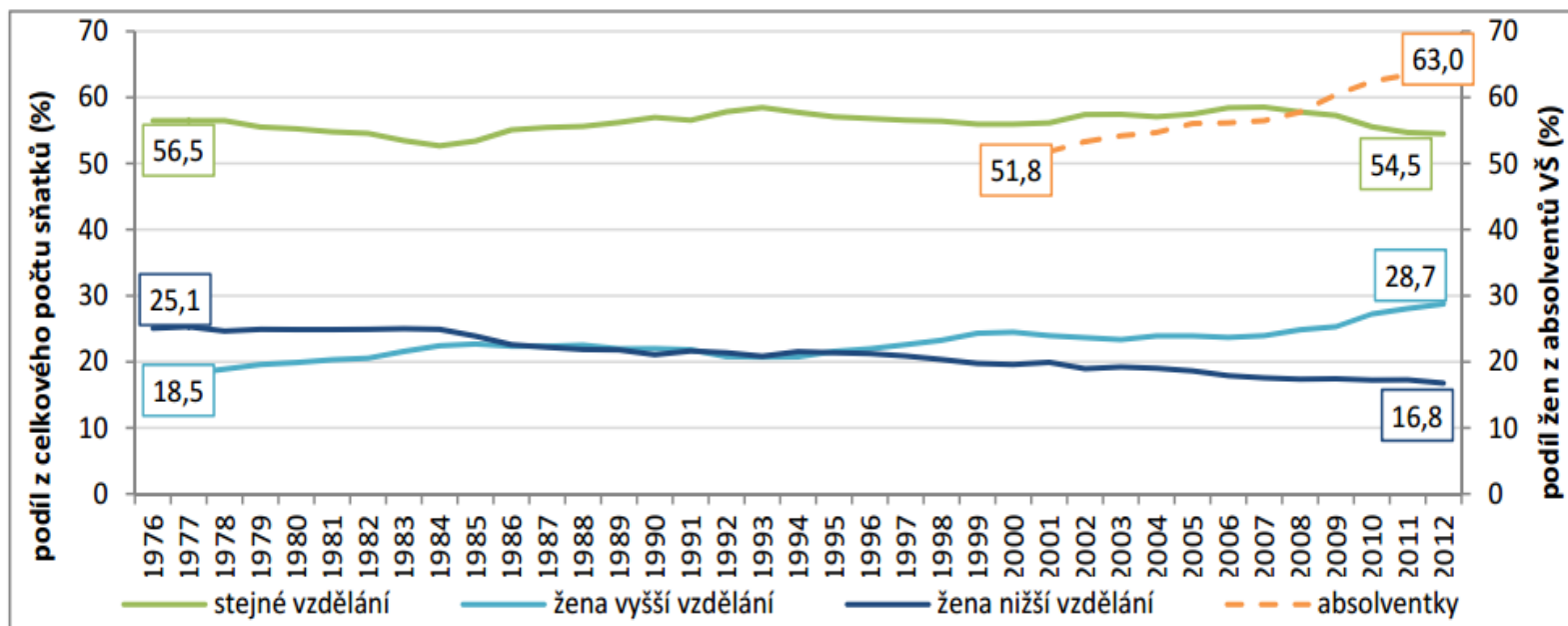
Postmoderní (pozdě moderní rodina)

- pokles sňatečnosti a porodnosti
- nárůst věku při sňatku a porodu
- nárůst mimomanželské plodnosti
- růst rozvodovosti
- stárnutí společnosti
- nové rodinné formy
- nové životní fáze

Graf č. 1 Vývoj vzdělanostní homogenie snoubenců v letech 1976-2012 a vývoj podílu žen mezi prvními absolventy vysokých škol v letech 2001-2012

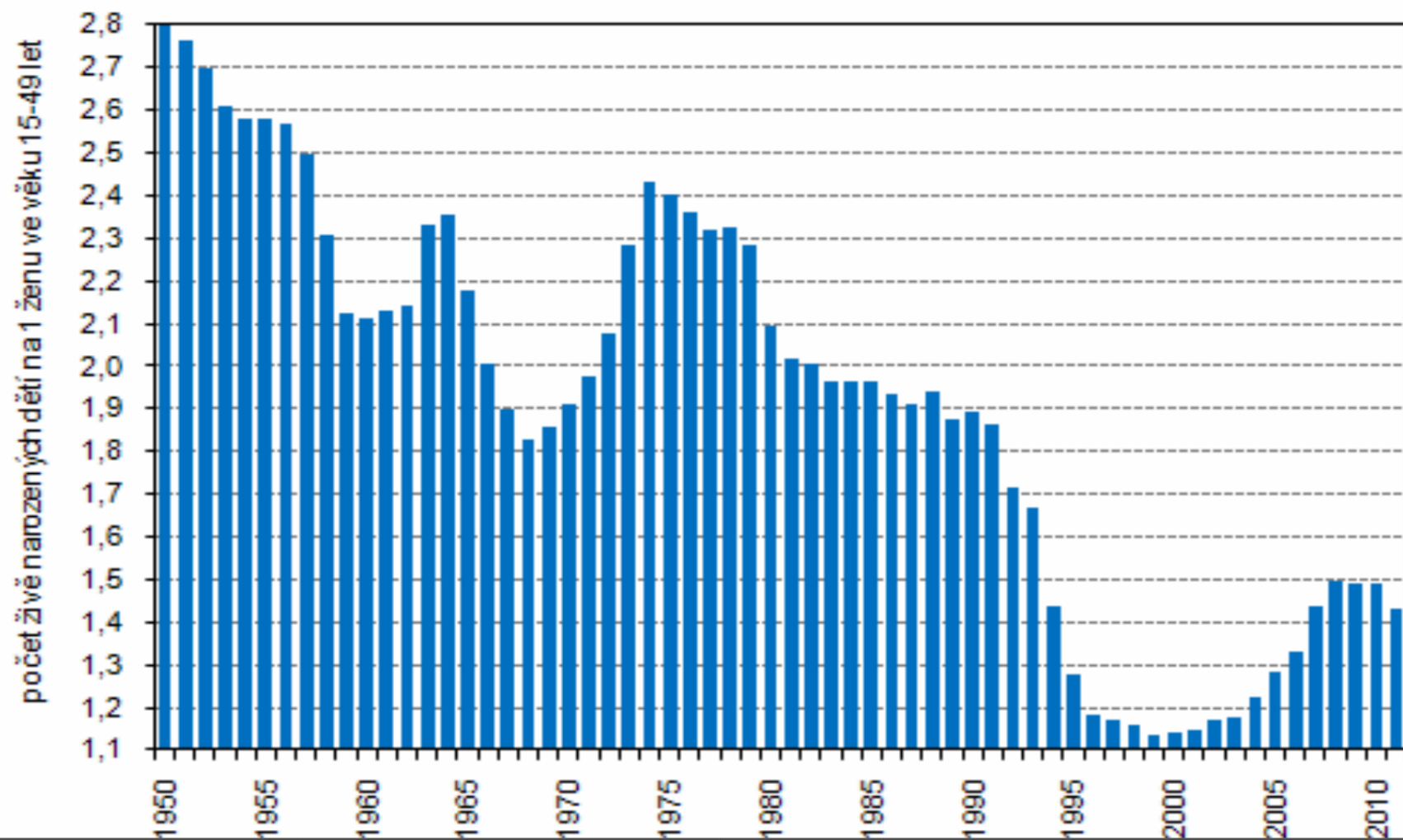

Zdroj dat: ČSÚ, MŠMT ČR, vlastní výpočty

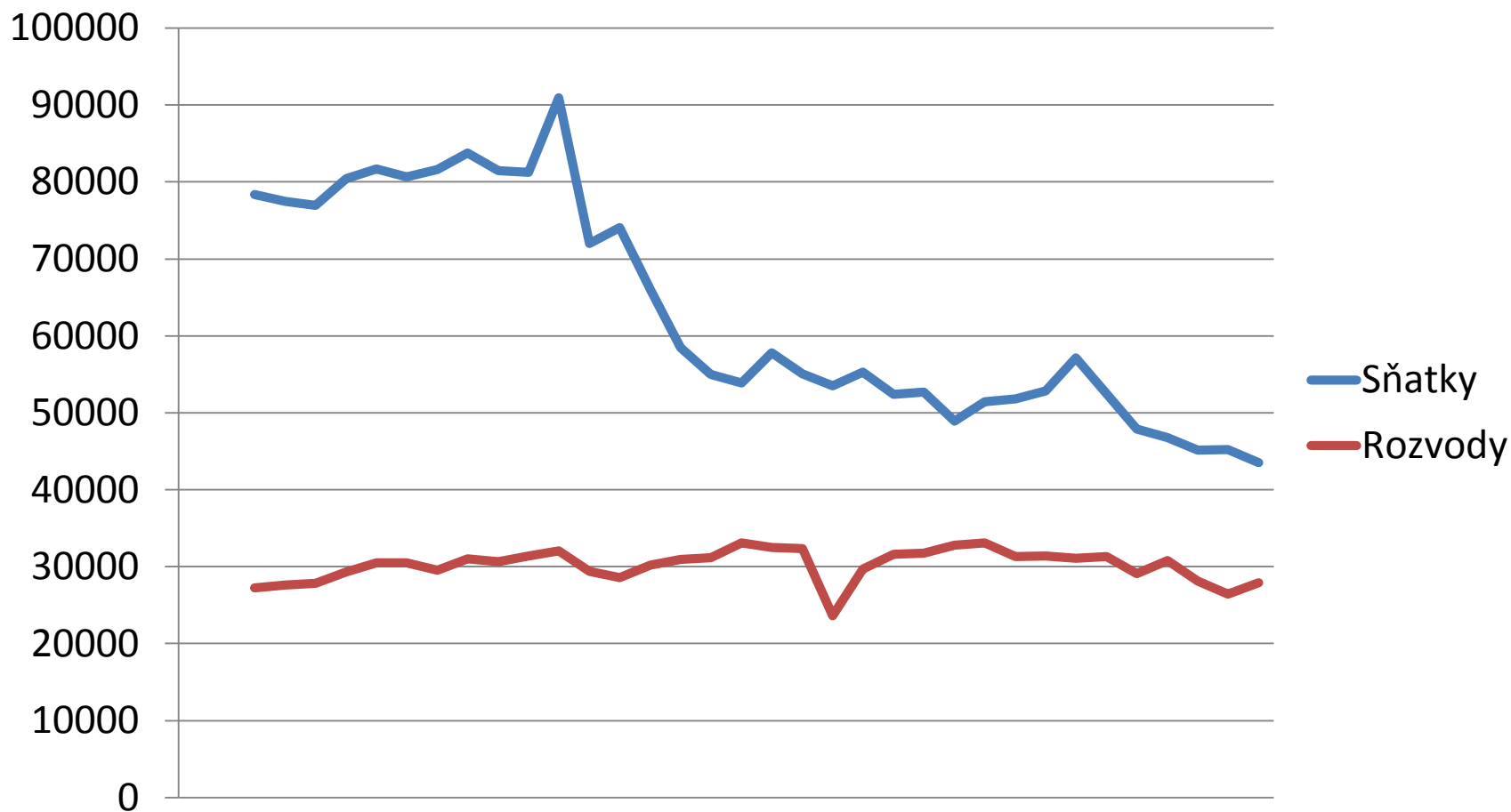
<http://www.buzzfeed.com/lynzy/billing/this-is-what-it-looks-like-when-men-are-allowed-to-take-60-d#.fmdX8rP3W>

Úhrnná plodnost v letech 1950-2011

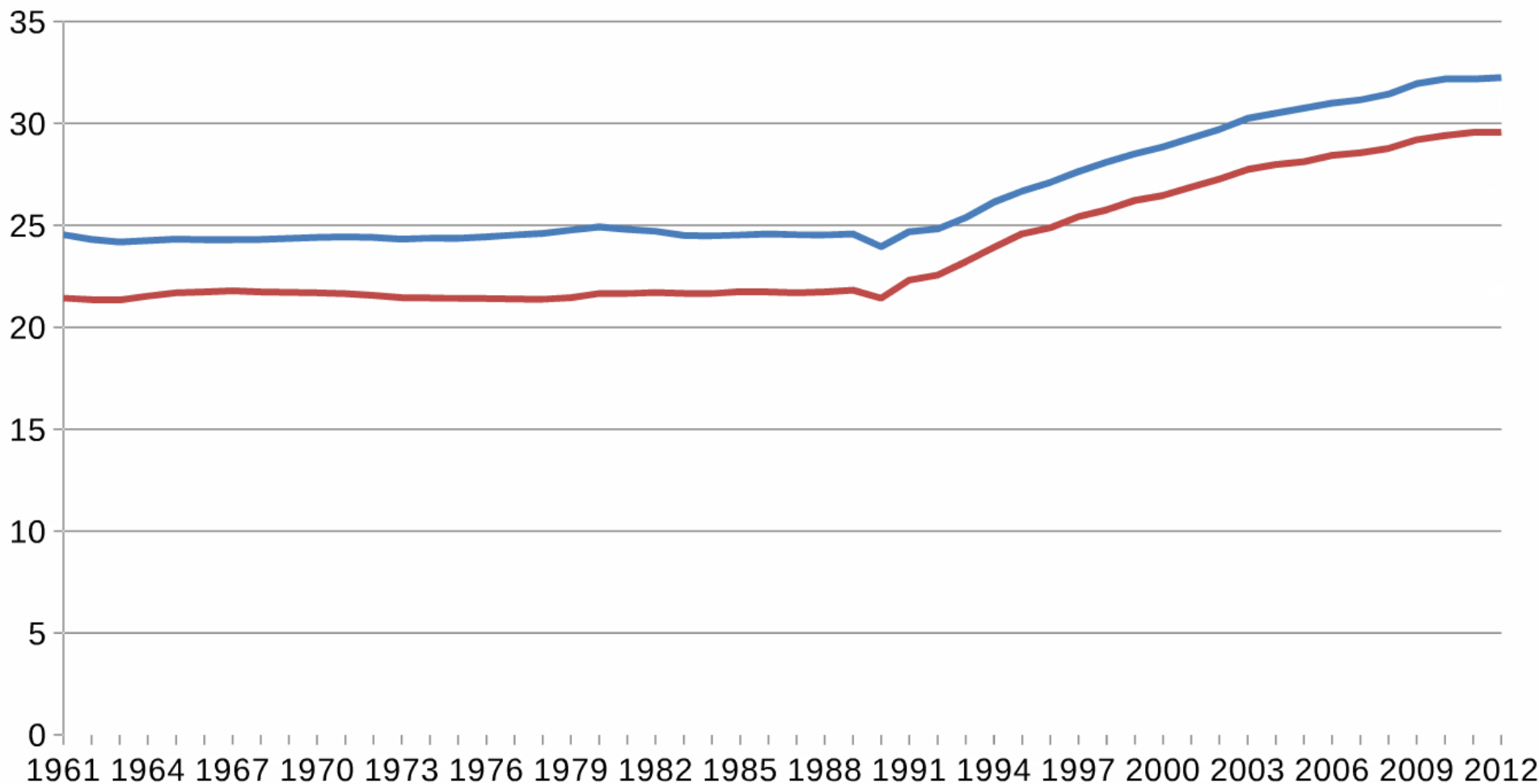
Vývoj sňatečnosti v ČR (1980 – 2013)

Hodnoty prvosňatečnosti v ČR

	Muži	Ženy
1992	85%	92%
2002	66%	72%
2012	53%	61%

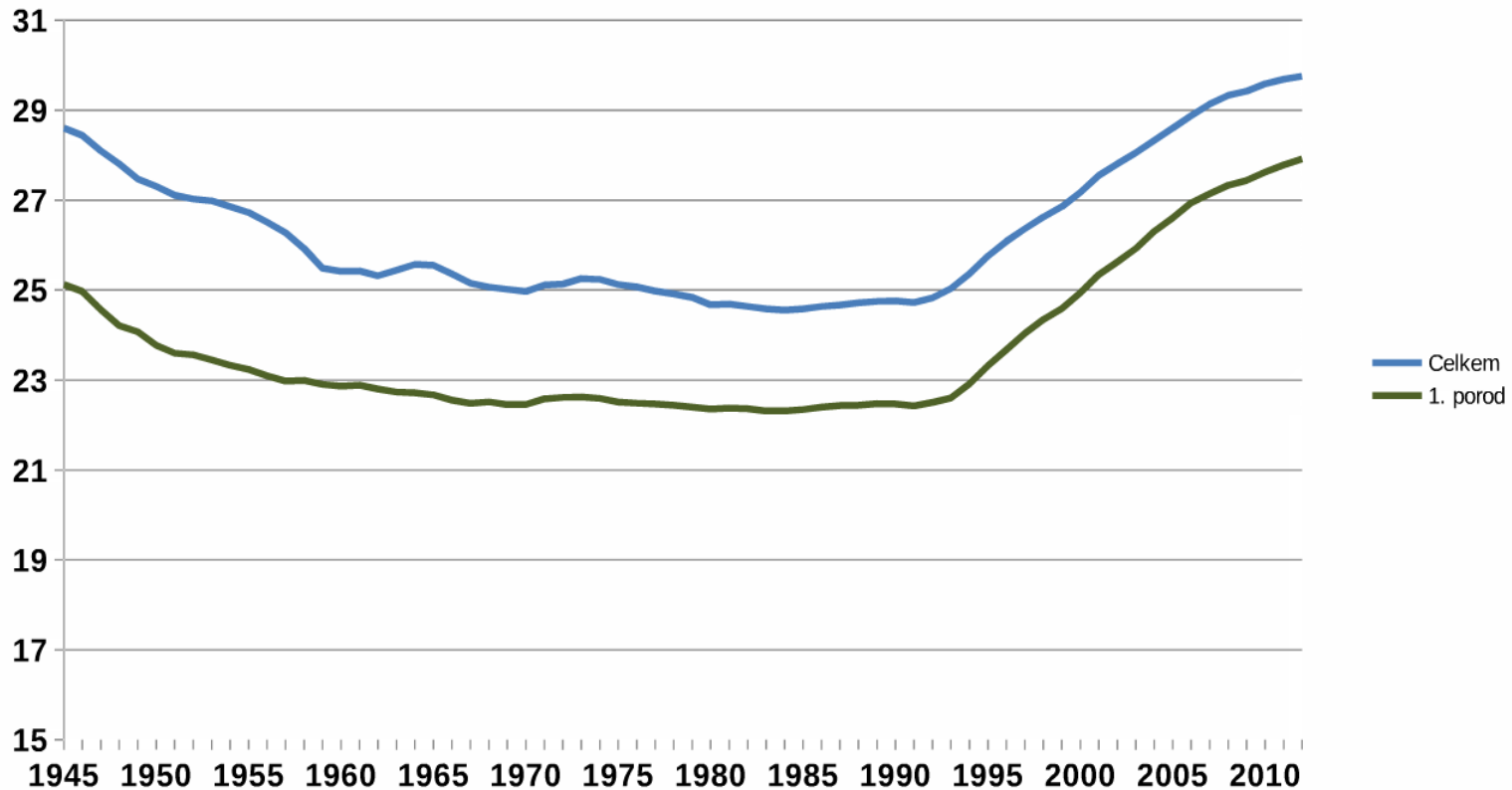
Průměrný věk nevěst a ženichů při prvním sňatku

Průměrný věk vstupu do manželství v ČR

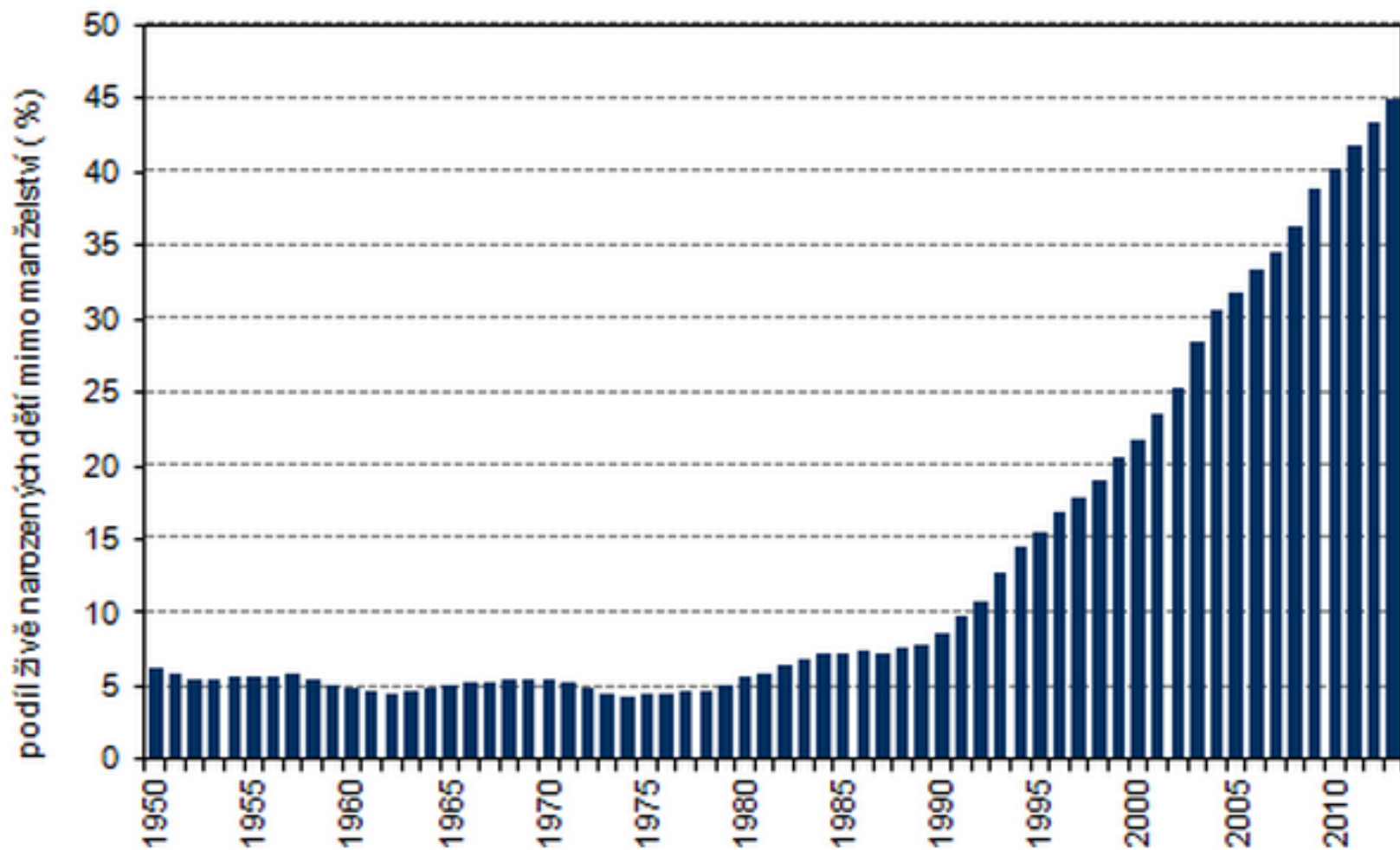
	Muži	Ženy
1992	24, 8	22, 6
2002	29, 7	27, 3
2012	32, 3	29, 6

Průměrný věk matek při porodu (a při 1. porodu)

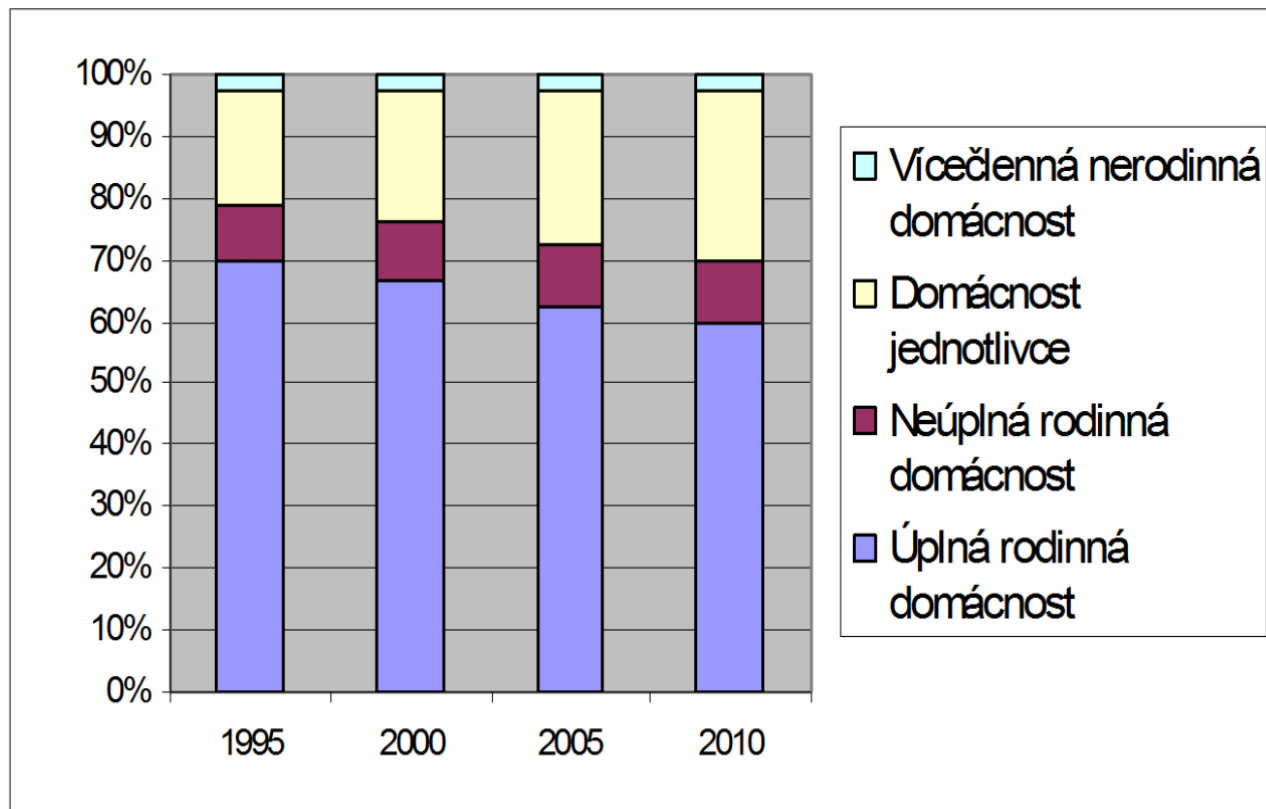

Podíl dětí narozených mimo manželství v letech 1950-2013

Struktura českých domácností (1995-2010)

Rozvodovost

- 45 – 50 % manželství končí ročně rozvodem
- V roce 2013 soudy v ČR rozvedly 27 895 manželství, 57,1 % s nezletilými dětmi

Rodina v krizi?

Krize x hodnotový posun

Manželství jako osobní projekt

"Přehodnocuji svůj život. Myslím, že je nezbytné se čas od času, nejen v práci, ale i v soukromí, zastavit, uvědomit si, co doopravdy chcete, co v denním kolotoči můžete nechtěně přehlížet. A i když je to kruté, nemilosrdně zjistit, jak se věci ve skutečnosti mají. Zda se vyvíjejí tak, jak chcete. A pokud se nevyvíjejí, jak chcete, zda jste schopni je změnit. A pokud nejste schopni je změnit, rozhodnout se, jak dál. A já volím rozchod."

„Když člověk bilancuje, nemůže se vyhnout ani tomu, aby bilancoval svůj soukromý život. Při tom jsem bohužel zjistil, že jsem se pro své zaujetí prací a také svou literární činností vyhýbal řešení problémů právě v soukromém životě a je načase uvést jej do relativní harmonie se sebou samým.“

Nové rodinné formy

- Puzzle rodiny
- Jednorodičovské rodiny
- Matrifokální rodiny
- Homoparentální rodiny
- Kohabitace
- LAT

Rodina v krizi

**Idealizace minulosti a délka
života**

Rodina v krizi

**Pracovní podmínky jako vnější
faktor individualismu**

„Tržní model charakterizující modernu... předpokládá společnost bez rodiny, bez manželství. Každý musí být samostatný, svobodný, aby mohl vyhovět požadavkům trhu a zajistit si tak ekonomickou existenci. Subjektem trhu je osamělý jedinec, jemuž „nebrání“ v činnosti partnerské, manželské nebo rodinné vztahy. To znamená, že plně realizovaná tržní společnost je společností bez dětí.“

Beck (2004:190)

Rodina v krizi

**Zlepšení práv (žen, dětí, mužů)
a situace rodin**

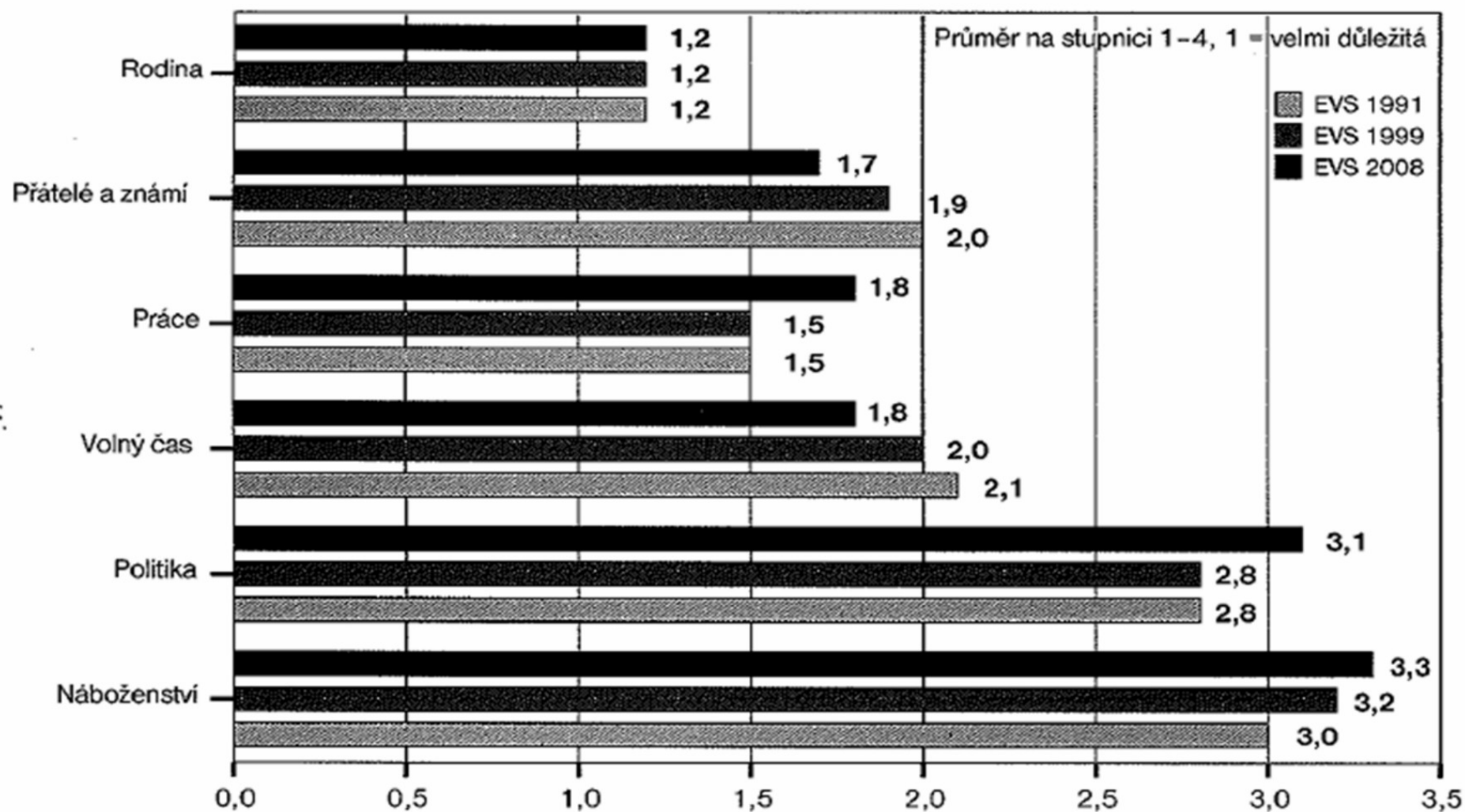
Rodina v krizi

**Češi jako lidé, pro které je rodina
na prvním místě.**

Češi a jejich hodnoty (% souhlasu s výrokem)

	Ženy	Muži
Mít děti je jedním z největších úkolů v životě.	88,9	82,1
Rodičovství je nejdůležitějším cílem manželství/partnerství.	78,5	72,8
Všechna námaha investovaná do výchovy dětí se dlouhodobě vyplatí.	86,7	74,6

Graf č. 1: Jak jsou pro Vás v životě důležité:

- V roce 2015 bylo uzavřeno 48, 2 tisíc manželství.
- Pro 9 142 mužů a 9 182 žen šlo o druhý sňatek, pro 964 mužů a 1066 žen o třetí, pro 151 mužů a 156 žen o čtvrtý a vyšší. (U cca 800 mužů a žen není pořadí sňatku známo).

Rodina v krizi

Krize jako téma

K dnešní krizi rodinného života

- Individualistické hodnoty
- Manželství se změnilo na pouhou smlouvu
- Práce odvádí rodiče od dětí
- Přílišná emancipace, vzpoura žen

I. A. Bláha, 1933

Úvaha o dnešních dívkách

„Dnešní mladé dámy jsou samý sport, kavárna, auto, kino a cigareta, ale vařečku berou do ruky obráceně.... Sportem zhrubly a pozbyly něžné ženskosti. Chodí dlouhými kroky, místo aby půvabně cupitaly.“

Z. Jirootka, 1941